

Zuster – Bijbelstudie – Midweek 2010. Inleiding dinsdag 1 juni.

“Door God bewaard”

“Overwin het kwade door het goede”

1 Samuël 24

Het was allemaal zo mooi begonnen. Saul, de eerste koning van Israël, was een toonbeeld van hoe het moest. Hij wist zijn plaats. Toen Samuël hem voor het eerst ontmoette en zei, dat Saul de belangrijkste man van het volk zou zijn, antwoordde Saul: “Ben ik niet een Benjaminit, uit één van de kleinste stammen van Israël? En is mijn geslacht niet het geringste van alle geslachten van de stam Benjamin? Waarom spreekt gij dan zó tot mij?” (1Sam.9:21)

Maar hoe anders leren we Saul in ons verhaal van vandaag kennen! Het nederige hart is veranderd in een hart vol haat! David moet dood, daar was hij op gebrand. Tot tweemaal toe had hij David al eens een speer naar het hoofd gegooid. (1Sam. 18:11, 19:10)

Ook Davids hartsvriend Jonathan had – toen hij voor zijn vriend opkwam – een speer naar zijn hoofd geslingerd gekregen. (1Sam.20:33)

Sauls leven werd volledig beheerst door zijn blinde woede.

Na een vermoeiende tocht door de woestijn ging Saul een grot binnen. Niet om wat uit te rusten en te slapen, zoals veel kinderbijbels ons willen laten geloven. In het Hebreeuws staat er letterlijk: Daar was een spelonk waar Saul binnenging om zijn voeten te bedekken. Een wat vreemde uitdrukking. Maar stel je de grote gewaden voor, waar de oosterling zich in hult. Als je dan op je hurken gaat zitten, bedekt de mantel de voeten. Saul zat dus gehurkt en dan kun je vast wel raden, wat hij aan het doen was. Juist, hij zat gewoon te..... Wat een genante situatie! De trotse koning zat te....gadegeslagen door zeshonderd man publiek!

Tegelijk is ook duidelijk in welke gevaarlijke en hulpeloze positie Saul zich bevond.

Zo gehurkt was het heel eenvoudig voor David om met één sprong een mes in zijn rug te steken. En een worp met een speer was helemaal simpel. Saul zat ongetwijfeld met zijn gezicht naar de ingang van de grot gekeerd;

Maar David deed dat niet. Saul was de Gezalfde, God gaf geen opdracht! Hij sneed alleen maar een stukje van de mantel af, Daar kreeg hij haast nog spijt van ook: zijn hart sloeg hem, staat er letterlijk in vers 6. Daarmee wordt bedoeld, dat hij aangeklaagd werd door zijn geweten. Daarom hield hij zijn mannen tegen, zodat ze Saul niets aan konden doen. Zij wilden wel, als David koning werd kwam er ook een einde aan hun ballingschap, trek dit eens door naar Jezus en onze “ballingschap!”

Nadat Saul uit de spelonk was vertrokken, maakte David zich aan hem bekend. Je kunt je vast wel voorstellen hoe Saul als aan de grond genageld stond. Verbijsterd zag hij daar zijn grootste vijand staan, de man die hij al zo lang achtervolgde! En de woorden van David spraken duidelijke taal. Hij beseft hoe dicht hij op het randje van zijn graf had gestaan. Toch had David hem niet gedood.

Ineens begreep Saul hoe hier goed en kwaad recht tegenover elkaar staan. Van goddelozen komt goddeloosheid, maar van goede mensen komt goedheid. Saul huilde van spijt. “Gij zijt rechtvaardiger dan ik, want gij hebt mij goed gedaan, terwijl ik u kwaad gedaan heb...”

Bij David telt blijkbaar niet “leven om leven, oog om oog, tand om tand.” (Deut.19:21) maar “hebt uw vijanden lief en bidt voor wie u vervolgen” (Mat.5:44) en “overwin het kwade door het goede.” (Rom.12:21)

Toont David zich hier niet een echte voorvader van onze Here? Hij is als het ware een voorafschaduw van Jezus, een ‘type’. We zien in een type van Christus de kenmerken en het karakter van de Here Jezus terug. Bij David is dat in dit verhaal duidelijk het geval.

Allereerst valt op dat David en Jezus dezelfde achtergrond hebben. Beide zijn afkomstig uit Bethlehem. David was herder en werd koning, net zoals Jezus de Goede Herder is en ook Koning is geworden. (Joh.10, Math.28:18)

Van David wordt gezegd, dat hij een man naar Gods hart is (1Sam.13:14); van Jezus zegt God de Vader: “Gij zijt mijn Zoon, de geliefde, in U heb Ik mijn welbehagen.” (Luc.3:22)

David werd steeds verraden door zijn volksgenoten, hoewel hij toch altijd voor ze opkwam. (1Sam.23, vgl. 25:16) Zo werd ook Jezus door zijn eigen volk verraden, hoewel Hij hun Redder en Beschermers wilde zijn. Maar wat we kunnen leren uit dit verhaal gaat eigenlijk nog veel dieper dan deze dingen.

De Here Jezus leerde dat Gods manier anders is dan die van mensen.

Gods manier is duidelijk anders: niet Goliath won – hoewel hij de sterkste was – maar David. Gods manier is gebaseerd op rechtvaardigheid en goedheid, op liefde en genade. Goliath verloor omdat hij God had beledigd. David won, omdat hij op die goede God vertrouwde. Het had niets meer te maken met het recht van de sterkste.

Bij God telt blijkaar het recht van de zwakste. Daarom wilde God ook zelf wel de minste zijn: Hij werd mens.

Paulus schreef over die vernedering: “Laat die gezindheid bij u zijn, welke ook in Christus Jezus was...

XX die, in de gestalte Gods zijnde, het Gode gelijk zijn niet als een roof heeft geacht, maar Zichzelf ontledigd heeft, en de gestalte van een dienstknecht heeft aangenomen, en aan de mensen gelijk geworden is. En in zijn uiterlijk als een mens bevonden, heeft Hij Zich vernederd en is gehoorzaam geworden tot de dood, ja, tot de dood des kruises.” (Filip.2:5-8) XX

Onze manier is die van geweld en overheersing, Gods manier spreekt meer van liefde en genegenheid. En dat werkt! Kijk maar eens hoe Saul reageerde. Hij had toch niet meer verder hoeven zoeken? Zijn vijand gaf zich als het ware zomaar over. Hij had gemakkelijk die drieduizend soldaten op David en zijn zeshonderd man kunnen afsturen. Hij had het met geweld best gered. Maar hij laat David gaan en Saul gaat naar huis... Liefde is sterker dan haat. David overwon het kwade door het goede.

David laat hier overduidelijk zien wat het woord ‘genade’ betekent: onverdiende goedheid, welwillendheid en trouw. Hierin zien we toch het beeld van de Here Jezus: “Gij kent immers de genade van onze Here Jezus Christus, dat Hij om uwentwil arm is geworden, terwijl Hij rijk was, opdat gij door zijn armoede rijk zoudt worden.” (2Cor.8:9)

Zoals David er alles voor over had – zelfs zijn leven – om Saul voorspoedig te maken, zo gaf Jezus ook zijn hemelse rijkdom op om ons te helpen. Ondanks alle goede dingen die Hij deed, hebben de mensen steeds opnieuw geprobeerd Jezus te doden.

XX Maar toen ze Hem sloegen, sloeg Hij niet terug; toen ze Hem in het gezicht spuwden, spuugde Hij niet terug. Petrus was de apostel die zijn Heer met geweld wilde verdedigen, het kwaad van de gevangenneming wilde hij met kwaad vergelden: hij trok het zwaard en sloeg Malchus een oor af. (Joh.18:10) Deze Petrus schreef later over zijn Heer “die, als Hij gescholden werd, niet terugschold en als Hij leed, niet dreigde, maar het overgaf aan Hem, die rechtvaardig oordeelt.” (1Petr.2:23) Ja, Jezus gaf het oordeel over

zijn oneerlijke behandeling over aan God. David deed dat ook, zie vers 13 (en 16): “De Here moge recht spreken tussen mij en u, de Here moge mij aan u wreken, mijn hand echter zal niet tegen u zijn.” XX

Als David een type van Christus is, van wie is Saul dan een type? Je kunt wel zeggen, dat Saul een type is van de mens zonder God. Saul was zo goed begonnen, als een koning die wist dat hij eigenlijk ónderkoning was: koning onder God. Zo was het eigenlijk in het paradijs ook: de mens was onderkoning over Gods schepping. We staken met kop en schouders boven de andere schepselen uit, zoals Saul ook “een hoofd boven al het volk uitstak.” (1Sam.10:23) Psalm 8 bezingt de mens als onderkoning: “Wat is de mens, dat Gij zijner gedenkt, en het mensenkind, dat Gij naar hem omziet? Toch hebt Gij hem bijna goddelijk gemaakt, en hem met heerlijkheid en luister gekroond. Gij doet hem heersen over de werken uwer handen, alles hebt Gij onder zijn voeten gelegd...”

Het was zo goed begonnen, maar al snel bleek dat de mens in opstand kwam tegen God en zélf de hoogste koning wilde zijn. We werden trots en gingen onze eigen gang. Saul deed ook liever zijn eigen zin:

XX hij wachtte niet op Samuël en offerde zelf (1Sam.13); hij liet koning Agag van Amelek in leven en nam een grote buit mee – tegen Gods uitdrukkelijke opdracht in! (1Sam.15) Toen Samuël hem daarop aansprak, antwoordde hij ook nog eigenwijs, dat hij het allemaal goed bedoeld had. XX

Zo gaan wij ook liever onze eigen gang en doen wat goed is in eigen ogen, zonder te luisteren naar Gods opdracht.

Later werd het Saul duidelijk, dat God hem verworpen had en dat God een nieuwe koning had uitgekozen, namelijk David. Hij erkende dat zelfs in vers 21: “Nu dan, zie, ik weet, dat gij zeker koning zult worden en dat het koningschap over Israël in uw hand bestendig zal zijn.” Toch probeerde hij tegen beter weten in Gods gezalfde te doden.

Ach, kijk maar naar ons mensen! Hoe vaak gaan we niet onze eigen gang, terwijl we weten dat God een andere weg wijst? Tegen beter weten in, totdat we in de problemen komen. De hele wereldgeschiedenis door gaat dat al zo.

Saul zat daar in die spelonk als het ware aan het randje van zijn graf. Eén messteek en het was voorbij. Toch spaarde David hem, onverdiend. Zo is het ook met de mensheid gesteld: we staan aan het randje van de afgrond, we zijn ten dode opgeschreven. Door de zonde hebben we de dood meer dan verdiend. Maar gelukkig, God is genadig! Hij heeft ons goed gedaan, terwijl we kwaad gedaan hebben... Jezus is daar het levende bewijs van! In plaats van de dood, geeft Hij ons eeuwig leven en zijn we door Door God Bewaard.

XX Aanvaard je dat niet? Dan kies je zélf voor de dood. Dan stort je jezelf als het ware in je eigen zwaard. Zo bracht Saul zichzelf uiteindelijk ook om het leven. (1Sam.31:4)

Wat is David een mooi voorbeeld van Gods manier om liefde aan ons mensen te tonen. En zoals het spreekwoord zegt: goed voorbeeld doet goed volgen. Daarom wil ik zijn als David en Jezus. Romeinen 12:17-21: “Vergeldt niemand kwaad met kwaad; heb het goede voor met alle mensen. Houd zo mogelijk, voor zover het van u afhangt, vrede met alle mensen. Wreek uzelf niet, geliefden, maar laat plaats voor de toorn, want er staat geschreven: Mij komt de wraak toe, Ik zal het vergelden, spreekt de Here. Maar, indien uw vijand honger heeft, geef hem te eten; indien hij dorst heeft, geef hem te drinken, want zo zult gij vurige kolen op zijn hoofd hopen. Laat u niet overwinnen door het kwade, maar overwin het kwade door het goede.” (vgl. 1Petr.3:9) XX

1 Samuël 25

Dit verhaal brengt ons in de eerste plaats bij de dwaasheid en bij de vraag: hoe ga je daar mee om? Hoe reageer je als iemand je boosheid wekt, als je getergd wordt, als je beledigd wordt, niet maar een beetje zodat je het naast je neer kunt leggen, maar zo erg dat je geprikkeld wordt om iets terug te doen.

Hoe werkt zo'n proces nu? Wat doet je geloof in God op zo'n moment of verliest dat zijn praktische betekenis? Wat is wijsheid?

In 1 Samuël hoofdstuk 25 zien we David, diep beledigd door Nabal. (dwaas betekend zijn naam). Hoofdstuk 25 staat tussen hoofdstuk 24 en 26 in. Dat klinkt logisch... Maar misschien gaat er bij u en jullie - net zoals bij mij - een licht op als ik vertel dat David twee keer het leven van Saul spaart, beschreven in hoofdstuk 24 en 26.

Tot twee keer toe beantwoordt hij kwaad met goed. Daarmee brengt David in praktijk wat de Here Jezus ons geboden heeft toen Hij zei: "heb je vijanden lief". David laat zich niet overwinnen door het kwade, maar overwint het kwade door het goede.

Hoofdstuk 25 begint met en Samuël stierf en geheel Israël rouwde, dus ook David.

De belediging van Nabal raakt hem diep. Zo diep dat hij witheet van woede op Nabal afgaat met het vaste plan Nabal kapot te maken.

Herken je dit proces van belediging en het gevoel van gekwetst zijn? De rechte lijn die er loopt tussen een gevoel van benadeeld zijn en je verhaal willen halen? De keten van oorzaak en gevolg, iemand reageert vanuit zijn dwaasheid en jij reageert bijna automatisch vanuit dezelfde troebele bron?

De Bijbel houdt ons een spiegel voor als we David onderweg naar Nabal zien.

Want je hoort de stem van de gekwetste, David zegt dan in zijn woede "Wat denkt die vent wel? Heb ik daarom al die tijd zijn bezittingen beschermd? Ik had het net zo goed kunnen laten! Niet één schaap is hij kwijt, en wat krijg ik? Stank voor dank!" (vers 21).

Die reactie is heel begrijpelijk, heel menselijk en heel vertrouwd. Misschien vinden we zelfs wel dat David groot gelijk heeft en dat hij in zijn recht staat. Want de belediging van Nabal was niet mals.

David had inderdaad het goede voor hem gedaan, hem gezegend, Vrede zij u vs 6. "Dag en nacht zijn ze als een muur rondom ons geweest" zegt één van de knechten van Nabal vs.16. dat is meer dan David (blijkbaar bescheiden?) zelf had gezegd.

Het is waar: David had geweldig werk geleverd, terwijl Nabal hem wegzette als gewoon een weggelopen slaaf zoals er vandaag de dag zoveel slaven bij hun meester weglopen. vs.11. Wie is David?!

Inderdaad: Nabal deed David groot onrecht door hem zo te behandelen, hij riep door zijn dwaasheid het onheil over zichzelf af.

Voor David op weg naar de troon was dit een grote test: hoe zou hij hier op reageren?

Saul en Nabal lijken op elkaar, Maar Saul was de gezalfde van de Here, Nabal was alleen maar een dwaas. Bij Saul was David open naar God en werd hij tegengehouden door zijn eerbied voor het werk van God in de gezalfde en beseftte hij dat hij kwaad met goed moest vergelden, bij Nabal was er niets waardoor David tegengehouden werd.

Was er dan helemaal niets dat de woede van David op weg naar Nabal kon tegenhouden? Nee, helemaal niets wat uit David zelf kwam.

Maar er gebeurt wel iets anders. David rijdt woedend met zijn mannen door de bergen, op weg naar de Karmel, als hij door een kloof moet staat er opeens iemand voor hem.

We weten: het is God die de loop van de gebeurtenissen stuurt en die het kwaad niet onbeperkt zijn gang laat gaan. Het is God die achter deze wending zit in, maar dat ingrijpen van God heeft ook een zichtbare kant. En we zien David erdoor verrast worden.

Voor hem op de weg door de kloof staat opeens een vrouw die van haar ezel afstapt en voor hem neerknielt. Een vrouw! En wat voor vrouw! Een schoonheid van buiten en van binnen! Voor hem knielt Abigail, de betere helft van het huwelijk van Nabal en Abigail.

In vs. 3 worden ze aan ons voorgesteld. Nabal (dwaas betekend zijn naam) en zijn vrouw heette Abigail, (oorzaak van genade betekend haar naam).Zij had een helder verstand en was mooi om te zien; hij was hard en ruw in zijn optreden ('gewetenloos', NBV)".

Nou, met dat laatste had David volop kennism gemaakt, maar nu maakte hij kennis met Abigail. Niet alleen een mooie vrouw om te zien, want dat betekent op zich niet zoveel, maar ook een verstandige wijze vrouw. Er komen woorden over haar lippen die de woede van David tot bedaren brengen. Als ze uitgesproken is het wonder gebeurd.

Dan ziet David af van zijn vaste plan om Nabal te doden en keert door de kloof terug naar huis.

Wat is er veranderd? Abigail is niet alleen een knappe vrouw en een verstandige wijze vrouw, als ze met David spreekt blijkt ze ook te kunnen bemiddelen. Ze neemt de schuld op zich en verontschuldigt ze zich voor haar man. "Zoals zijn naam is hij, Nabal, dwaas!" Ze vergoelijkt het gedrag van haar man niet, ze praat het niet weg, maar geeft rustig toe dat hij een dwaas is.

Blijkbaar heeft Abigail zich in haar huwelijk kunnen beschermen tegen de dwaasheid van Nabal en heeft ze haar eigen wijsheid behouden en kunnen verdiepen. En daarom kan ze David nu ook op deze wijze manier tegemoet treden en het gevaar afwenden.

Ze zegt tegen David: je moet je hart niet naar hem en zijn dwaasheid richten. Je moet zijn dwaasheid niet weerspiegelen, je moet niet op jouw beurt uit dezelfde troebele bron gaan putten.

Abigail is niet alleen een knappe vrouw met wijsheid die kan bemiddelen, ze blijkt ook vanuit het geloof te kunnen spreken. Ze wijst David erop dat God hem vandaag tegenhoudt (vers 26). Niet haar komt hij tegen, maar hij komt God tegen in deze rotskloof. Hij is het die hier door Abigail aan het werk is! Abigail wijst op God en op de taak die David van Hem heeft gekregen Zijn geweten mag niet bezwaard worden door dit geweld als hij Nabal zou ombrengen.

Vervolgens blijkt Abigail ook nog eens de gave van de profetie te hebben, Ze spreekt over de toekomst dat de Here het huis van David zal laten voortbestaan en dat David koning zal worden. Voor die toekomst is het zo belangrijk dat David geen bloedschuld op zich heeft, en zijn geweten rein is. Het zou vreselijk zijn als de dwaasheid van Nabal hem deze reinheid zou doen verliezen.

David mag Saul, de gezalfde van God niet doden, maar ook niet de dwaas Nabal, daar zou David geestelijk armer door worden. Het is Abigail die dat ziet, deze vrouw door God gestuurd.

Tenslotte blijkt ze ook nog eens dichteres te zijn als ze zegt dat het leven van David geborgen zal zijn in de buidel van de Heer. Dit is voor David een geweldig moment geweest: afgehouden van de moord op Nabal en daarmee afgehouden van bloedschuld, een enorme geestelijke overwinning op de weg naar de troon, maar ook een enorme bevestiging dat niemand hem zal kunnen doden,

David's leven zal geborgen zijn bij God.

Het is alsof die woorden van Abigail uit een andere wereld hoorbaar worden voor David. Het zijn woorden van God die op het juiste moment gesproken worden. David's woede komt tot rust, hij ziet God weer. Hij ziet weer waar het in zijn leven om gaat. God gehoorzamen en leven uit de beloften en de zegeningen van Hem.

David beseft dit ook, dat de woorden van Abigail uit een andere wereld komen. Hij ziet die wijze vrouw voor zich, hij hoort de stem van God in haar woorden. "Geprezen zij de Here en geprezen zij u verstand en gezegend zijt gij. (vers 32). U hebt voorkomen dat ik het recht in eigen hand nam en me schuldig zou maken aan een moord" (vers 33).

Als Nabal sterft, ziet David daarin de hand van God: Hij heeft geoordeeld over het onrecht dat David is aangedaan. Nabal sterft als hij hoort van het moedige en wijze optreden van zijn vrouw. Zijn hart stierf in hem, staat er letterlijk vs. 38. Hij sterft in zijn dwaasheid, zijn grofheid en zijn woede. Het verhaal eindigt ermee dat Abigail David's vrouw wordt". Met dat huwelijk zegt David: ik wil me niet alleen een enkele keer laten corrigeren door God, maar ik wil dat mijn hele leven doen door deze wijze vrouw!

Als we beledigd worden, gekwetst zijn en getergd worden dan loopt er een rechte lijn naar een tegenreactie. Dwaasheid roept dwaasheid op slechtheid nog meer slechtheid. Geen mens kan zich eraan onttrekken, want net zoals David zitten we er vaak in opgesloten. Dan moet er net zoals bij David van buiten af iets of iemand naar ons toekomen om een andere reactie los te maken. Iets van schoonheid, de wereld van God waar ons hart zacht wordt, waardoor we los worden gemaakt van onszelf, een ontmoeting met iemand, een wijs woord, een gedachte.

Alles is mogelijk gemaakt door het kruis, door de genade die door Jezus Christus in deze wereld gekomen is, zodat ook wij kunnen opstaan in een nieuw leven. Door Zijn Geest zijn worden ook wij vrouwen met Passie en Bestemming en..... door God Bewaard.

1. Noem wat jou aanspreekt in David en trek dat door naar Jezus, vanuit 1 Samuel 24 en waarom?
2. Wat spreekt je het meest aan in de persoon van Abigaïl en zijn volgens jou, haar diepste beweegredenen (1 Samuel 25)
Waaruit blijkt dat zij oog heeft voor de korte en voor de lange termijn?
3. “Vrees voor mensen spant een strik, maar wie op de Here vertrouwt is onaantastbaar. (Spr. 29:25) “zal beskut word” in het Zuid-Afrikaans.
Hoe is die tekst van toepassing op Abigaïl?
4. Probeer een “plaatje” van jezelf te maken rond bovenstaande tekst, wat zie je, verborgen “strikken” of een onaantastbaar (beschut) mens?